

**UNIWERSYTET EKONOMICZNY W KATOWICACH
KATEDRA BADAŃ STRATEGICZNYCH I REGIONALNYCH**

KONFERENCJA NAUKOWA:

**„STATYSTYCZNY OBRAZ METROPOLII –
STAN OBECNY I PERSPEKTYWY ROZWOJU”**

A.KLASIK, J. BINIECKI

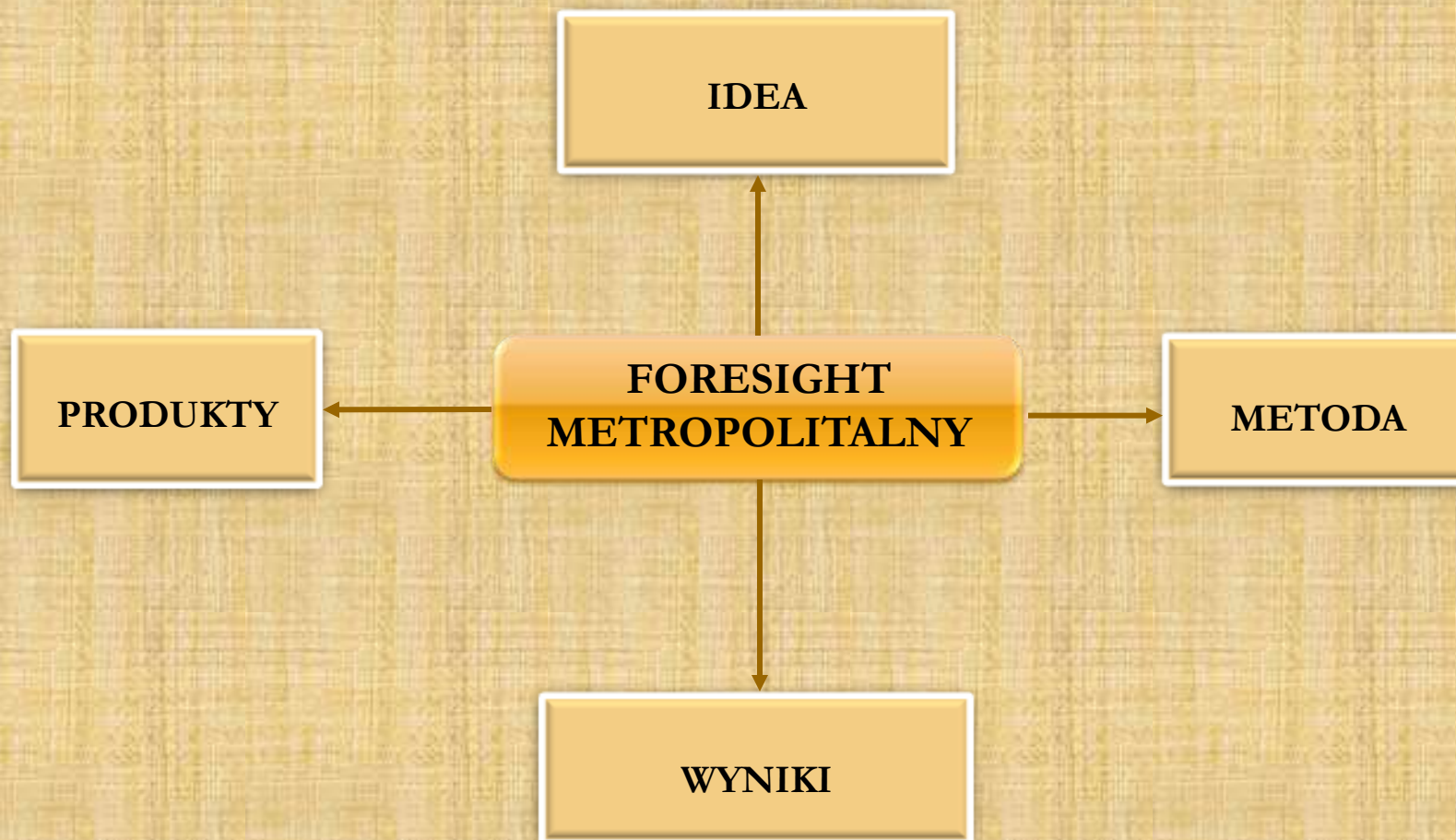
**FORESIGHT METROPOLITALNY.
PRZYPADEK GÓRNOŚLĄSKI**

BYDGOSZCZ - TORUŃ, 15-16 LISTOPAD 2012

SPIS TREŚCI:

- 1. FORESIGHT METROPOLITALNY. PUNKTY CIĘŻKOŚCI**
- 2. FORESIGHT METROPOLITALNY. PODSTAWOWA IDEA**
- 3. FORESIGHT METROPOLITALNY. GŁÓWNE PRODUKTY**
- 4. FORESIGHT METROPOLITALNY. METODOLOGIA**
  - 4.1. LOGIKA STUDIÓW PROSPEKTYWNYCH I ANALIZY STRATEGICZNEJ**
  - 4.2. PROCES BUDOWY WIZJI ROZWOJU SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM**
  - 4.3. PROCES BUDOWY SCENARIUSZY EWOLUCJI OTOCZENIA SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM**
  - 4.4. PROCES BUDOWY STRATEGII KREACJI OFERTY KULTURALNEJ W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM**
- 5. FORESIGHT METROPOLITALNY. WYNIKI**
  - 5.1. KLUCZOWE ZMIENNE JAKO TWORZYWO WIZJI ROZWOJU SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM**
  - 5.2. STRUKTURA WIZJI ROZWOJU SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM 2030**
  - 5.3. MAKROUWARUNKOWANIA ROZWOJU SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM**
  - 5.4. SCENARIUSZE ZEWNĘTRZNYCH UWARUNKOWAŃ ROZWOJU SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM DO ROKU 2030**
  - 5.5. STRATEGIA KREACJI OFERTY PRODUKTÓW KULTURALNYCH SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM. PRIORYTETOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ**
- 6. FORESIGHT METROPOLITALNY. UCZESTNICZY PANELU „KULTURA”**

FORESIGHT METROPOLITALNY.
PUNKTY CIĘŻKOŚCI

**FORESIGHT METROPOLITALNY.
PODSTAWOWA IDEA**

**PROCESY INNOWACYJNE I PRZEMIANY
STRUKTURALNE W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM JAKO
REGIONIE POSTINDUSTRIALNYM**

**METROPOLIZACJA
AGLOMERACJI GÓRNOŚLĄSKIEJ**

**ROZWÓJ
GOSPODARKI KREATYWNEJ**

**ROZWÓJ SEKTORA
USŁUG PUBLICZNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE
METROPOLITALNYM**

**PRIORYTETOWE TECHNOLOGIE ZRÓWNOWAŻONEGO
ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

FUNKCJE METROPOLITALNE

INFORMACJA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

SPECJALISTYCZNA OCHRONA ZDROWIA

DZIEDZICTWO I KULTURA WYSOKA

NAUKA, BADANIA I DORADZTWO

SZKOLNICTWO WYŻSZE

TURYSTYKA MIEJSKA I POPRZEMYSŁOWA

TRANSPORT I LOGISTYKA

ZARZĄDZANIE KORPORACJAMI

FINANSE I UBEZPIECZENIA

**OBSZARY TEMATYCZNE
GÓRNOŚLĄSKIEGO FORESIGHTU METROPOLITALNEGO**

KULTURA

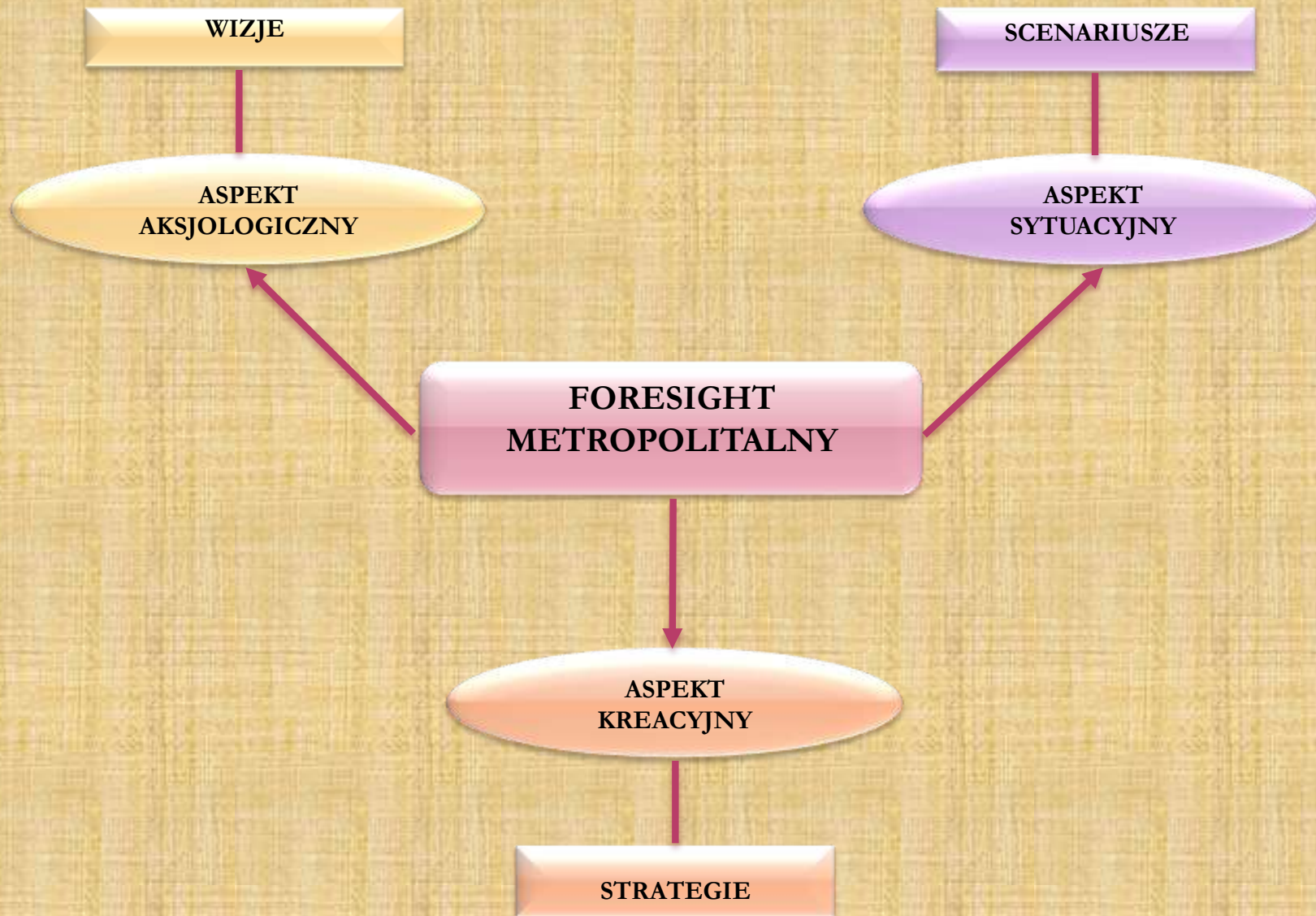
ZDROWIE

TRANSPORT

ŚRODOWISKO

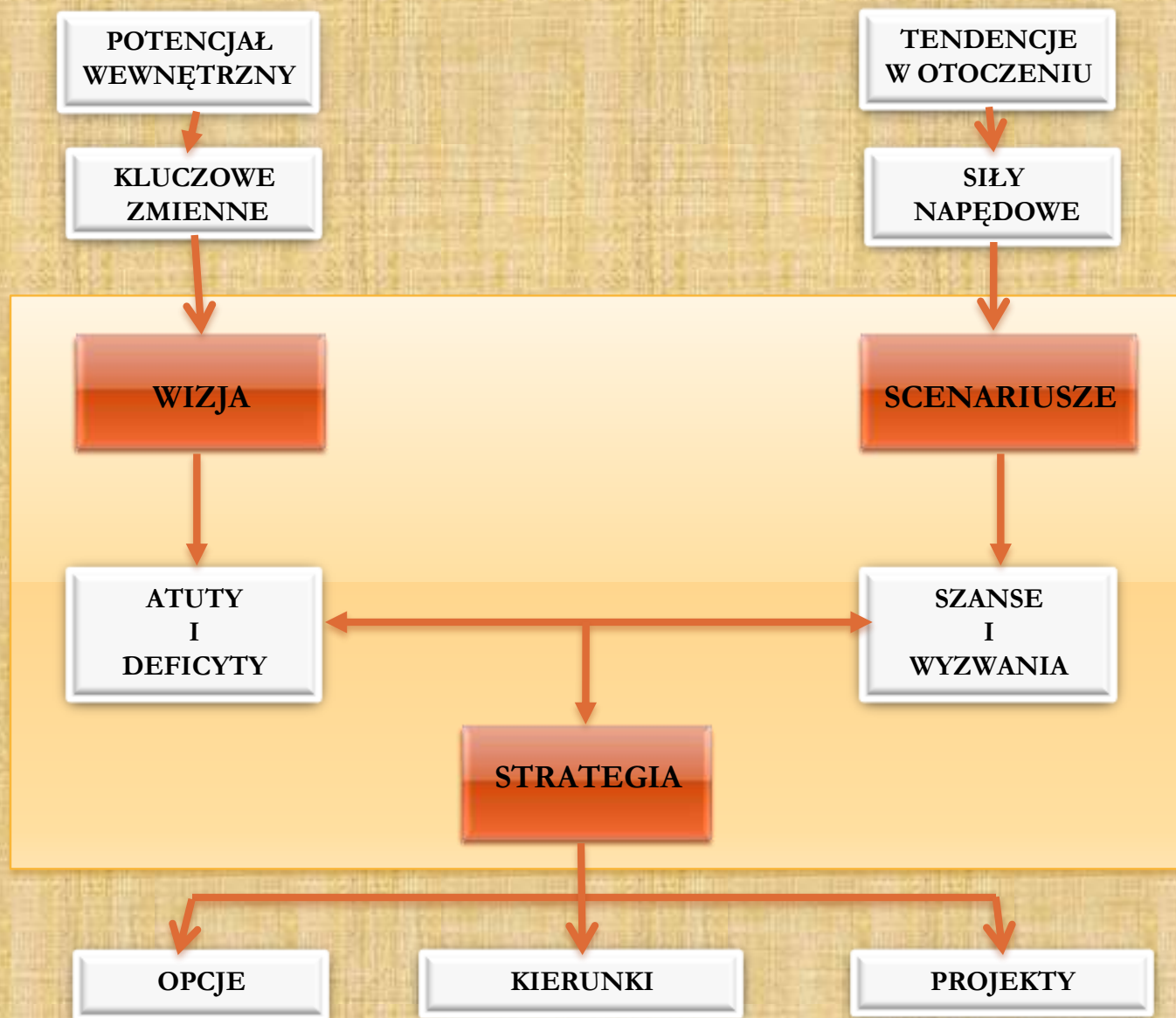
FORESIGHT METROPOLITALNY. *GŁÓWNE PRODUKTY*

FORESIGHT METROPOLITALNY.

LOGIKA STUDIÓW PROSPEKTYWNYCH I ANALIZY STRATEGICZNEJ

PROCES BUDOWY WIZJI ROZWOJU SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM

WIZJA ROZWOJU SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM

ATUTY
I DEFICYTY
SEKTORA
TOMT W
GOM

MODEL ROZWOJU
SEKTORA TOMT
W GOM
(KRZYŻOWA
ANALIZA
KLUCZOWYCH
ZMIENNYCH)

IDENTYFIKACJA
OCZEKIWAŃ
GŁÓWNYCH
UCZESTNIKÓW
ROZWOJU
SEKTORA TOMT
W GOM

WIZJE
I CELE
ROZWOJU
SEKTORA
TOMT W
GOM

TESTOWANIE
WIZJI I CELÓW
Z
WYKORZYSTANIEM
SCENARIUSZY
UWARUNKOWAŃ

PROCES BUDOWY SCENARIUSZY EWOLUCJI OTOCZENIA SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM

SCENARIUSZE
ZEWNĘTRZNYCH
UWARUNKOWAŃ ROZWOJU
KULTURALNEGO GOM

ANALIZA
STEEP

MODEL DYNAMIKI
UWARUNKOWAŃ
ZEWNĘTRZNYCH
(KRZYŻOWA
ANALIZA
CZYNNIKÓW
NAPĘDOWYCH)

FORMUŁOWANIE
HIPOTEZ

EKSPERCKA
OCENA
HIPOTEZ
(DELPHI)

MOŻLIWE
SCENARIUSZE

IDENTYFIKACJA
SZANS
I WYZWAŃ
STOJĄCYCH
PRZED
SEKTOREM
TOMT W GOM

PROCES BUDOWY STRATEGII KREACJI OFERTY KULTURALNEJ W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM

SKŁADOWE ANALIZY

ELEMENTY STRATEGII

ATUTY WYRÓŻNIAJĄCE
X
WYZWANIA
STRATEGICZNE

SZANSE
X
DEFICYTY

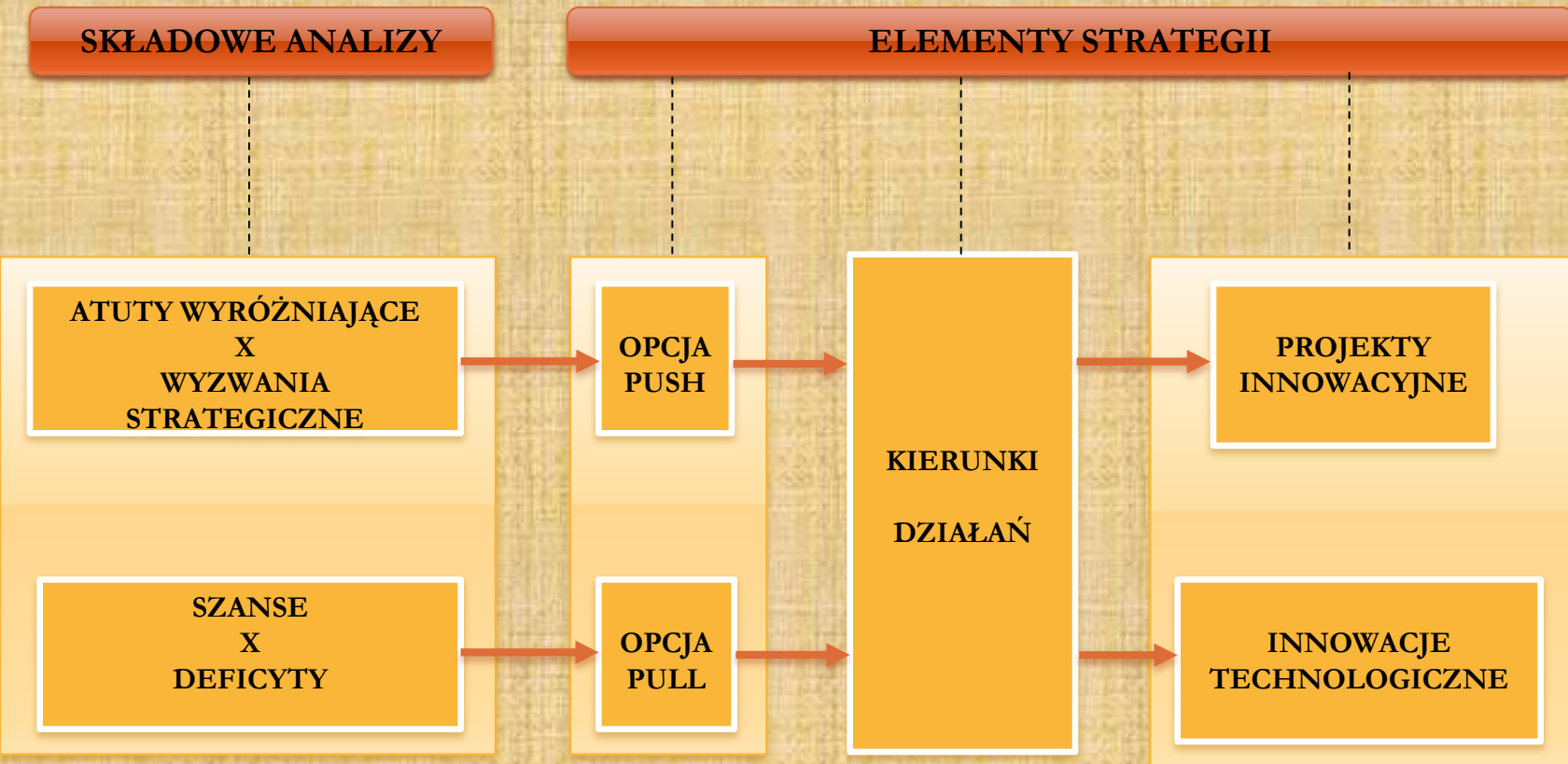
OPCJA
PUSH

OPCJA
PULL

KIERUNKI
DZIAŁAŃ

PROJEKTY
INNOWACYJNE

INNOWACJE
TECHNOLOGICZNE

KLUCZOWE ZMIENNE JAKO TWORZYWO WIZJI ROZWOJU SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM

Z1: Stan istniejących obiektów TOMT wraz z ich otoczeniem

Z2: Skala kreacji nowych obiektów sektora TOMT

Z3: Poziom zróżnicowania środowisk twórczych GOM i produktów ich działalności

Z4: Preferencje władz samorządowych GOM w zakresie wspierania TOMT

Z5: Liczba znaczących wydarzeń sektora TOMT organizowanych w GOM z użyciem multimediiów

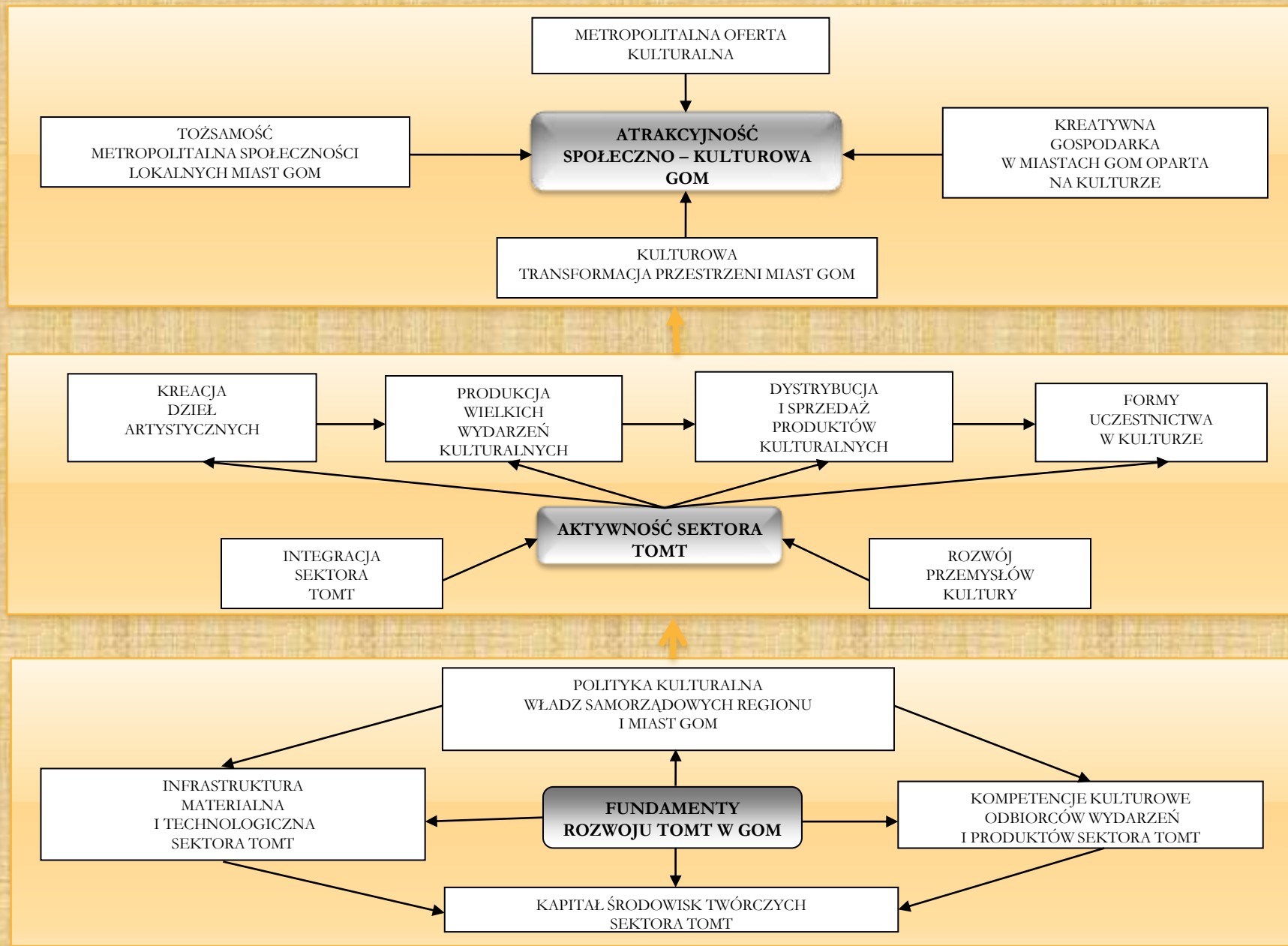
Z6: Poziom rozwoju podsektora festiwali w sektorze TOMT w GOM

Z7: Ubieganie się Katowic i metropolii Silesia o przyznanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2016

Z8: Poziom atrakcyjności oferty kulturalnej TOMT w GOM dla mieszkańców i środowisk biznesowych

Z9: Poziom atrakcyjności społeczno - kulturowej GOM

STRUKTURA WIZJI ROZWOJU SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM 2030

UJĘCIE PRZESTRZENNE WIZJI GÓRNOŚLĄSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

Modele organizacji przestrzeni publicznej	Lokalizacja funkcji i usług metropolitalnych	Wizja przestrzeni publicznej GOM
<p>Model policentryczny organizacji przestrzennej</p>	<p>Konkurencyjny rozwój funkcji i usług metropolitalnych w ośrodkach rdzeniowych i wspierających ośrodki rdzeniowe GOM</p>	<p>Współpraca konkurencyjna ośrodków rdzeniowych GOM</p>
<p>Model bipolarny organizacji przestrzennej</p>	<p>Komplementarny rozwój funkcji metropolitalnych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym w Katowicach i Gliwicach</p>	<p>Rozmieszczanie się funkcji i usług metropolitalnych w dwóch ośrodkach centralnych GOM występujących w konstelacji z innymi ośrodkami rdzeniowymi i wspomagającymi rdzeniowe</p>
<p>Model monocentryczny organizacji przestrzennej</p>	<p>Koncentracja funkcji i usług metropolitalnych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym w Katowicach. Uzupełniający rozwój funkcji metropolitalnych we wszystkich ośrodkach GOM, według ich potencjałów endogenicznych</p>	<p>Integracja zagospodarowania przestrzennego Chorzowa, Sosnowca, Tychów z Katowicami</p>

**MAKROUWARUNKOWANIA ROZWOJU
SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH
W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM.
*NAPĘDOWE SIŁY SPOŁECZNE***

S1: Powszechny i łatwy dostęp do kultury popularnej

S2: Rozwój obszaru stykowego między kulturą wysoką i kulturą popularną skutkujący poszerzaniem się oferty wydarzeń kulturalnych i zwiększeniem liczby odbiorców produktów kultury wytwarzanych w tym obszarze

S3: Orientowanie funkcji metropolitalnych wielkich miast na sektor kultury

S4: Wzrost znaczenia sektora przemysłów kreatywnych (w szczególności przemysłów kultury) w rozwoju krajów i obszarów metropolitalnych

S5: Przyciąganie osób kreatywnych przez atrakcyjne metropolie krajowe i europejskie

**MAKROUWARUNKOWANIA ROZWOJU
SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH
W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM.
*NAPĘDOWE SIŁY TECHNOLOGICZNE***

T1: Rozwój kształcenia zorientowanego na wykorzystanie nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych w działalności kulturalnej i artystycznej

T2: Powstawanie kolejnych generacji technologii zapisu, odtwarzania i ochrony prywatności danych o wydarzeniach artystycznych i kulturalnych

T3: Nowe możliwości projektowania i realizacji zintegrowanego systemu teleinformatycznego zapewniającego dostęp do wydarzeń kulturalnych na żywo i za pośrednictwem innych nośników odtwarzania

T4: Zarządzanie procesem digitalizacji produktów i wydarzeń sektora kultury wysokiej

T5: Zaawansowane, interaktywne i wielowymiarowe technologie informacyjno – komunikacyjne dla udostępniania dzieł sztuki

T6: Rozwój technologii kształtowania i aranżacji przestrzeni performatywnych

T7: Rozwój inteligentnego systemu transportowego w kontekście dostępności do wydarzeń kulturalnych miast GOM

T8: Przewaga technologiczna wyposażenia służącego produkcji i dystrybucji wydarzeń kulturalnych metropolii europejskich i globalnych

**MAKROUWARUNKOWANIA ROZWOJU
SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH
W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM.
*NAPĘDOWE SIŁY GOSPODARCZE***

- G1:** Wzrost nakładów na rozwój sektora TOMT i jego otoczenia w skali krajowej
- G2:** Rosnące zaangażowanie sektora prywatnego w finansowym wspieraniu sektora TOMT
- G3:** Inwestowanie biznesu krajowego i międzynarodowego w produkcję wydarzeń kulturalnych w GOM
- G4:** Rozwój współpracy środowisk artystycznych i biznesu międzynarodowego; design, projektowanie architektoniczne, promocja biznesu z wykorzystaniem wydarzeń artystycznych i kulturalnych
- G5:** Upowszechnianie się biznesowych modeli zarządzania sektorem kultury i postępująca komercjalizacja produktów kultury
- G6:** Przenikanie się („mariaż”) sfer biznesowych i kulturalnych; rosnący udział wartości kultury w promocji i reklamie biznesu, kultura jako partner biznesowy lub subprodukt działalności komercyjnych
- G7:** Wzrost dochodów firm działających w sektorze kultury popularnej w skali globalnej
- G8:** Silna konkurencja produktów przemysłów kreatywnych z krajów Europy Zachodniej

**MAKROUWARUNKOWANIA ROZWOJU
SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH
W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM.
*NAPĘDOWE SIŁY ŚRODOWISKOWE I POLITYCZNE***

E1: Stereotypowe postrzeganie Górnego Śląska i Aglomeracji Górnośląskiej jako nieatrakcyjnych przestrzeni spędzania czasu wolnego ze względu na stan środowiska przyrodniczego

E2: Rządowa strategia i polityka energetyczna i jej oddziaływanie na sytuację ekologiczną województwa śląskiego i GOM

P1: Wspieranie przez Unię Europejską rozwoju sektora kultury i przemysłów kreatywnych jako nowego czynnika wzmacniania konkurencyjności Europy i związany z tym wzrost możliwości uzyskania wsparcia projektów TOMT z poziomu europejskiego

P2: Promowanie i współfinansowanie przez administrację publiczną artystycznej działalności grup offowych oraz mikro- i małych firm artystycznych

P3: Jednostronne postrzeganie GOM przez instytucje rządowe głównie jako obszaru o dominacji funkcji przemysłowej

**SCENARIUSZE ZEWNĘTRZNYCH UWARUNKOWAŃ
ROZWOJU SEKTORA SZTUK PERFORMATYWNYCH
W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM DO ROKU 2030**

SCENARIUSZ 1:

**RUCHLIWOŚCI ŚRODOWISK KULTUROTWÓRCZYCH
I EKSPANSJI BIZNESU KULTURALNEGO
W SIECI „STARYCH” METROPOLII EUROPEJSKICH I KRAJOWYCH**

SCENARIUSZ 2:

**INWESTOWANIA W MATERIALNO -TECHNOLOGICZNĄ
INFRASTRUKTURĘ SEKTORA KULTURY WYSOKIEJ
ORAZ DYWERSYFIKACJI RYNKÓW DZIEŁ, WYDARZEŃ
I PRODUKTÓW KULTURALNYCH NA OBSZARACH METROPOLITALNYCH**

SCENARIUSZ 3:

**DIGITALIZACJI SEKTORA KULTURY,
WZROSTU RANGI KULTURY W METROPOLIACH
I PRZENIKANIA SIĘ SFERY KULTURY I BIZNESU**

SCENARIUSZ 4:

**TECHNOLOGICZNEJ AKCELERACJI W SEKTORZE KULTURY,
ZWIĘKSZAJĄCEJ SIĘ AKTYWNOŚCI
MIĘDZYKRAJOWYCH ŚRODOWISK TWÓRCZYCH
I KULTURYZACJI GOSPODARKI NA OBSZARZE POLSKICH METROPOLII**

**STRATEGIA KREACJI OFERTY PRODUKTÓW KULTURALNYCH
W GÓRNOŚLĄSKIM OBSZARZE METROPOLITALNYM.
PRIORYTETOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ**

**KREACJA
PORTFELA
PRODUKTÓW**

Prokulturowa
waloryzacja
dziedzictwa
przemysłowego

Kulturyzacja
przestrzeni
metropolitalnej
GOM

Rozwijanie
oferty
kulturalnej
metropolii

Europeizacja
sektora sztuk
performatywnych
GOM

**KREACJA
USŁUG
WSPIERAJĄCYCH**

Wspieranie karier
i środowisk
artystycznych

Odkrywanie
i rozwijanie śląskich
talentów artystycznych

Kształcenie łączące
sztuki performatywne,
technologię i biznes

Rozwój kompetencji
samorządów i biznesu
w zakresie inżynierii
finansowej w sektorze
kultury

Rozwijanie usług
na rzecz
przemysłów kultury

**KREACJA
ATRAKCYJNOŚCI
SEKTORA I OBSZARU**

Modernizacja
i rozbudowa
infrastruktury sektora
TOMT w GOM,
w tym z zaangażowaniem
kapitałowym sektora
prywatnego

Rozwój sieci
małoskalowych obiektów
kultury w metropolii

Tworzenie
kulturalnej marki
metropolii

Wzmacnianie marki
Metropolii Silesia jako
europejskiego bieguna
muzyki i przemysłu
muzycznego

**KREACJA
DOSTĘPNOŚCI**

Wspieranie edukacji
kulturalnej mieszkańców
GOM w przekroju różnych
grup wiekowych

Promowanie uczestnictwa
w metropolitalnym
ryнку kultury

Artystyczna
profesjonalizacja promocji
wydarzeń kulturalnych

Zwiększanie
technologicznej
dostępności do
metropolitalnej oferty
kulturalnej

Upowszechnianie kultury za
pośrednictwem
nowych mediów

Upowszechnianie
nowoczesnych narzędzi
sprzedaży produktów
sektora TOMT

Promocja
i umiędzynarodowienie
śląskiej oferty kulturalnej

FORESIGHT METROPOLITALNY. UCZESTNICZY PANELU „KULTURA”

W opracowaniu wykorzystano wyniki prac Panelu „Kultura” funkcjonującego w ramach projektu „Foresight technologiczny rozwoju sektora usług publicznych w Górnośląskim Obszarze Metropolitalnym” zrealizowanego przez konsorcjum tworzone przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, Politechnikę Śląską w Gliwicach oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Skład zespołu autorskiego:

Kierownik metodologiczny: Prof. zw. dr hab. Andrzej Klasik - Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Moderator: dr Jerzy Biniński - Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Sekretarz: dr Artur Ochojski - Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Eksperti Panelu Kultura: dr Marcin Baron - Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, dr inż. architekt Tomasz Bradecki - Politechnika Śląska, dr Grażyna Darlak - Akademia Muzyczna w Katowicach, dr Adam Drobniak - Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, dr Dagmara Drzazga - Uniwersytet Śląski, dr inż. Grzegorz Dziwoki - Politechnika Śląska, Prof. dr hab. inż. Marcin Gorawski - Politechnika Śląska, Prof. Eugeniusz Knapik - Akademia Muzyczna w Katowicach, Prof. UE dr hab. Florian Kuźnik - Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, dr Bogumił Szczupak - Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Prof. zw. dr hab. Wojciech Świątkiewicz - Uniwersytet Śląski, dr Krzysztof Wrana - Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Pani Urszula Żbikowska - Górnośląski Związek Metropolitalny

Eksperti współpracujący z Panelem Kultura: Pani Monika Adamczyk, Pan Johann Bros, Pan Marcin Budziński, Pan Marcin Herich, Pan Andrzej Kalinowski, Pani Aleksandra Matuszczyk, Pani Ewa Petrymusz, Pani Anna Podsiadło, Pan Krzysztof Roman, Pan Jacek Rybarkiewicz, Pan Mariusz Wróbel